

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 402

van **KATHLEEN KREKELS**

datum: 21 februari 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Jongeren met een handicap - Vrijstelling leerplicht

Voor alle jongeren in dit land geldt de leerplicht van zes tot achttien jaar. Vanaf het schooljaar 2020-2021 vat de leerplicht reeds op vijf jaar aan. Ook kinderen en jongeren met een handicap zijn leerplichtig. Zij kunnen terecht in het buitengewoon onderwijs of in een school voor gewoon onderwijs, mits ondersteuning vanuit het ondersteuningsmodel dat zijn uitrol heeft gekregen in het kader van het M-decreet.

Toch is het voor sommige leerplichtige leerlingen door hun handicap permanent onmogelijk om les te volgen, noch in een school, noch aan huis. De ouders kunnen een vrijstelling van de leerplicht aanvragen bij de onderwijsinspectie. Die vrijstelling kan tijdelijk of permanent zijn. Het gaat dan om minderjarigen met ernstige meervoudige beperkingen en met ernstige gedrags- en emotionele problemen.

1. Kan de minister voor de afgelopen vijf schooljaren (incl. 2019-2020) een overzicht geven van het aantal toegekende definitieve vrijstellingen van de leerplicht?
Graag de cijfers voor het basis- en secundair onderwijs en opgedeeld per provincie.
2. Kan de minister voor de afgelopen vijf schooljaren (incl. 2019-2020) een overzicht geven van het aantal toegekende tijdelijke vrijstellingen van de leerplicht?
Graag de cijfers voor het basis- en secundair onderwijs en opgedeeld per provincie.
3. Kan de minister een overzicht geven van het aantal vrijstellingen toegekend op basis van ernstige meervoudige beperkingen én op basis van ernstige gedrags- en emotionele problemen?
4. Hoe evalueert de minister deze cijfers?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 402 van 21 februari 2020

van **KATHLEEN KREKELS**

1. Hieronder vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van het aantal toegekende definitieve vrijstellingen van de leerplicht voor de afgelopen vijf schooljaren, voor het basis- en secundair onderwijs, opgedeeld per provincie.

Schooljaar 2015-2016			
Provincie	Definitieve vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	4	3	1
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0
Antwerpen	8	5	3
Oost-Vlaanderen	3	3	0
West-Vlaanderen	0	0	0
Limburg	5	4	1
Totaal	20	15	5

Schooljaar 2016-2017			
Provincie	Definitieve vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	1	1	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1	1	0
Antwerpen	4	3	1
Oost-Vlaanderen	3	3	0
West-Vlaanderen	1	1	0
Limburg	9	7	2
Totaal	19	16	3

Schooljaar 2017-2018			
Provincie	Definitieve vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	0	0	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3	3	0
Antwerpen	1	1	0
Oost-Vlaanderen	2	2	0
West-Vlaanderen	0	0	0
Limburg	3	3	0
Totaal	9	9	0

Schooljaar 2018-2019			
Provincie	Definitieve vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	1	0	1
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0
Antwerpen	2	0	2
Oost-Vlaanderen	1	0	1
West-Vlaanderen	3	0	3
Limburg	1	1	0
Totaal	8	1	7

Schooljaar 2019-2020			
Provincie	Definitieve vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	1	1	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0
Antwerpen	1	1	0
Oost-Vlaanderen	1	0	1
West-Vlaanderen	0	0	0
Limburg	0	0	0
Totaal	3	2	1

2. Hieronder vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van het aantal toegekende tijdelijke vrijstellingen van de leerplicht voor de afgelopen vijf schooljaren, voor het basis- en secundair onderwijs, opgedeeld per provincie.

Schooljaar 2015-2016			
Provincie	Tijdelijke vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	3	3	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0
Antwerpen	6	6	0
Oost-Vlaanderen	0	0	0
West-Vlaanderen	2	2	0
Limburg	4	3	1
Totaal	15	14	1

Schooljaar 2016-2017			
Provincie	Tijdelijke vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	0	0	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1	1	0
Antwerpen	1	1	0
Oost-Vlaanderen	2	2	0
West-Vlaanderen	2	2	0

Limburg	2	2	0
Totaal	8	8	0

Schooljaar 2017-2018			
Provincie	Tijdelijke vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	0	0	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1	1	0
Antwerpen	3	2	1
Oost-Vlaanderen	1	1	0
West-Vlaanderen	1	1	0
Limburg	1	1	0
Totaal	7	6	0

Schooljaar 2018-2019			
Provincie	Tijdelijke vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	0	0	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0
Antwerpen	2	1	1
Oost-Vlaanderen	1	1	0
West-Vlaanderen	2	2	0
Limburg	5	3	2
Totaal	10	7	3

Schooljaar 2019-2020			
Provincie	Tijdelijke vrijstelling leerplicht	Leerling bao	Leerling so
Vlaams-Brabant	1	1	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0	0	0
Antwerpen	2	2	0
Oost-Vlaanderen	1	1	0
West-Vlaanderen	0	0	0
Limburg	2	2	0
Totaal	6	6	0

3. Hieronder vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van het aantal vrijstellingen toegekend op basis van ernstige meervoudige beperkingen én op basis van ernstige gedrags- en emotionele problemen.

Schooljaar	Vrijstelling Leerplicht	Reden EMB	Reden GES
2014-2015	49	46	3
2015-2016	37	34	3
2016-2017	27	25	2
2017-2018	16		
2018-2019	18		

Voor de laatste schooljaren vermeldt ons registratiesysteem niet op basis waarvan de vrijstelling is toegekend.

4. Er werden mij twee schriftelijke vragen gesteld die in elkaars verlengde liggen:

- ☐ SV 398 over Permanent Onderwijs Aan Huis (POAH)
- ☐ SV 402 over vrijstelling van leerplicht.

Beide vragen(reeksen) eindigen in een 5° resp. 4° vraag waarin de Vlaamse volksvertegenwoordiger mij vraagt hoe ik de cijfers evalueer. Ik beantwoord beide vragen dan ook op dezelfde manier.

Als minister juich ik de dubbele trend 'minder vrijstellingen van leerplicht' en 'meer aanvragen voor Permanent Onderwijs Aan Huis' in de eerste plaats toe. Het toont aan dat het onderwijs aan jongeren met ernstige meervoudige beperkingen en extreme gedrags- en emotionele problemen meer positieve aandacht krijgt van zowel scholen, voorzieningen als ouders en dat het recht op onderwijs voor elk kind steeds meer daadwerkelijk wordt ingevuld.

Graag verwijst ik naar twee passages in de Onderwijsspiegel 2019 m.b.t. deze thematiek:

- "De toename van het aantal aanvragen (POAH) is onder meer te verklaren door de mindshift over het 'recht op onderwijs voor elk kind'. Zo stimuleren multifunctionele centra (MFC), waar heel wat kinderen en jongeren met ernstige meervoudige beperkingen verblijven, de ouders om een aanvraag voor POAH in te dienen. Ouders worden zich meer bewust van het 'recht op onderwijs'. Meerdere ouders vragen nu POAH in de plaats van 'vrijstelling van leerplicht'." (Pagina 102)
- "Evoluties in de POAH-werking Scholen die al langer ervaring hebben met POAH, geven aan dat de samenwerking met de welzijnsvoorziening evolueert. Daar waar school en zorginstelling vroeger eerder als concurrenten tegenover mekaar stonden, is het spanningsveld tussen welzijn en onderwijs verkleind....." (Pagina 107)

Het zou echter niet correct zijn om op basis van de cijfers en de bovenstaande vaststelling van de onderwijsinspectie te concluderen dat er in dit segment van het onderwijs voor de overheid geen werk meer te verrichten is. De onderwijsinspectie formuleerde ook een aantal aanbevelingen, ook t.a.v. de overheid (pagina 119). Deze aanbevelingen wil ik ter harte nemen om enerzijds de nodige voorwaarden te scheppen zodat scholen, voorzieningen en ouders op een zo adequaat mogelijke manier (flexibel, op maat, zonder (al te veel) planlast ...) het recht op onderwijs kunnen invullen maar anderzijds moeten we zeker blijven bewaken dat er voor deze jongeren steeds naar de meest kwaliteitsvolle invulling van het recht op onderwijs gezocht wordt.